

Na pedagogické fakultě

ARCHEOLOGIE, ČESKOSLOVENSKÉ A SLOVANSKÉ
DĚJINY

Historické pracoviště na pedagogické fakultě muselo hned od svého vzniku v r. 1946 řešit a plnit především rozsáhlé úkoly pedagogické. Zavedení vysokoškolské přípravy učitelů základní školy i odstraňování důsledků několikaleté přestávky v odborné přípravě učitelů dějepisu během nacistické okupace si vyžádaly velkého úsilí všech členů nového historického pracoviště. Úkoly v oblasti pedagogické byly v interním studiu i ve studiu při zaměstnání tak rozsáhlé, že mohly být zpočátku zvládnuty jenom za pomoci externích vyučujících; z nich uvádíme alespoň některé učitele filosofické fakulty, např. Františka Hejla, Františka Jordána, Josefa Kabrdu a Bedřicha Šindeláře.

Zajišťování všech potřebných podmínek pro pedagogické práce (budování knihovny a sbírek) a pro modernizaci výuky patřilo k časově nejnáročnějším úkolům členů katedry po celé období její existence. K soustředění na práci pedagogickou i vědeckou nepřispívaly ani poměrně časté organizační změny. Nicméně i za této situace začala být na nově budovaném pracovišti rozvíjena i vědeckovýzkumná činnost. V některých disciplínách byl její rozsah i metody na svou dobu přímo průkopnické.

V této souvislosti je nutno uvést především zahájení rozsáhlého komplexního archeologického výzkumu staroslovanského hradiště ve Znojmě-Hradišti v roce 1949. Výzkum prováděla po tři roky archeologická expedice pravěkého oddělení historického semináře za vedení prof. Františka Kalouska a jeho spolupracovníků Karla Boudného, Jaroslava Sýkory a později též Bořivoje Dostála. Prof. *Jaroslav Sýkora* (* 1928) vedl skupinu, která prováděla z pověření Archeologického ústavu SAV v r. 1951 archeologický průzkum na jihovýchodním Slovensku v oblasti Turna n. B. — Rožňava a okolí Nižné Myšle.

Nemalá pozornost byla a je také v současné době věnována některým otázkám slovanských dějin. Profesor *Zdeněk Hájek* (1894—1958) zaměřil svůj badatelský zájem zejména na polské revoluční hnutí v letech 1830—1848 a na sledování ohlasu polského lednového povstání r. 1863 v českých zemích.

V současné době zabývá se problematikou uhersko-polských obchodních styků v 17. století *Marie Marečková* (* 1942). Dějinám národů SSSR se zejména z hlediska potřeb pedagogické práce věnují *Karel Boudný* (* 1928) a *Věra Šobrová* (* 1933). *Ctibor Nečas* (* 1933) zkoumá česko-balkánské vztahy v letech 1900—1914, zejména ekonomické a politické vztahy česko-jihoslovanské.

Na historickém pracovišti pedagogické fakulty jsou zpracovávány též dílčí otázky českých dějin, zejména problematika dějin Moravy. K objasnění některých otázek národního obrození v Čechách a na Moravě přispěl prof. Zdeněk Hájek. Další práce byly věnovány dějinám dělnického hnutí a KSČ na jihozápadní Moravě (*Jaroslav Sýkora*, *Stanislav Julínek* — * 1931) a ekonomickým, sociálním a politickým dějinám Ostravska v letech 1890—1943 (*Ctibor Nečas*). Některými otázkami dějin Moravy v 19. století se zabývá *Helena Běbarová* (* 1947).

Vědeckovýzkumná činnost je zaměřena také na řešení problematiky teorie vyučování dějepisu na základní škole (*Jaroslav Sýkora*, *Stanislav Julínek*, *Věra Šobrová*, *Karel Boudný*, *Marie Marečková*) i otázek speciální vysokoškolské didaktiky výuky dějepisu na pedagogické fakultě.

Opětné zřízení samostatné katedry dějepisu v r. 1963 umožnilo nejen organizační i kádrovou stabilizaci historického pracoviště na pedagogické fakultě, ale i vytváření dlouhodobější perspektivy při zaměřování vědeckovýzkumné činnosti všech vyučujících.

Jaroslav Sýkora